

200_ж. “___”

№ _____

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҒАРҒЫ СОТЫНЫҢ
№ 3 НОРМАТИВТІК ҚАУЛЫСЫ**

2015 жылғы «25» маусым

Астана қаласы

**«Соттардың авторлық құқық және сабақтас құқықтарды қорғау
жөніндегі кейбір заң нормаларын қолдануы туралы»
Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2007 жылғы
25 желтоқсандағы № 11 нормативтік қаулысына өзгерістер мен
толықтырулар енгізу туралы**

Қазақстан Республикасының авторлық құқықты және сабақтас құқықтарды қорғау туралы заңнамасының кейбір нормаларын сот практикасында біркелкі түсіну және дұрыс қолдану мақсатында Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының жалпы отырысы

қаулы етеді:

1. «Соттардың авторлық құқық және сабақтас құқықтарды қорғау жөніндегі кейбір заң нормаларын қолдануы туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2007 жылғы 25 желтоқсандағы № 11 нормативтік қаулысына (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2014 жылғы 24 желтоқсандағы № 3 нормативтік қаулысымен енгізілген өзгерістерімен және толықтыруларымен бірге) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1) қаулының атауында «Соттардың авторлық құқық және сабақтас құқықтарды қорғау жөніндегі кейбір заң нормаларын қолдануы туралы» деген сөздер «Авторлық құқық және сабақтас құқықтарды қорғау жөніндегі кейбір заң нормаларын соттардың қолдануы туралы» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) 1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Ғылым, әдебиет және өнер (авторлық құқық) туындыларын, қойылымдар, орындаулар, фонограммалар, эфирлік және кабельдік хабар

тарату ұйымдарының хабарларын жасауға және пайдалануға байланысты туындаған қатынастар Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексімен (бұдан әрі - АК), «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен (бұдан әрі - Заң) және өзге де нормативтік құқықтық актілермен реттеледі.

Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда белгіленген ережелерге қайшы келмесе, Қазақстан Республикасының авторлық және сабақтас құқықтарды қорғауды күшейтетін заң актілері қолданылады.

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасы осы құқықтық қатынастарды реттейтін мына халықаралық шарттардың қатысушысы болып табылады:

Әдеби және көркем туындыларды қорғау жөніндегі Берн конвенциясы (Берн, 1886 жылғы 9 қыркүйек, «Қазақстан Республикасының Әдеби және көркем туындыларды қорғау жөніндегі Берн конвенциясына қосылуы туралы» Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 10 қарашадағы № 297-1 Заңы);

Фонограмма жасаушылардың мүдделерін олардың фонограммаларын заңсыз көшіріп көбейтуден қорғау жөніндегі конвенция (Женева, 1971 жылғы 29 қазан, «Қазақстан Республикасының Фонограмма жасаушылардың мүдделерін олардың фонограммаларын заңсыз көшіріп көбейтуден қорғау жөніндегі конвенцияға қосылуы туралы» Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 7 маусымдағы № 54-II Заңы);

Дүниежүзілік авторлық құқық туралы конвенциясы (Женева, 1952 жылғы 6 қыркүйек, Қазақстан Республикасында бұрынғы КСРО-ның халықаралық міндеттемелері мен шарттарын құқықтық иелену тәртібімен қолданылады, КСРО үшін 1973 жылғы 27 мамырда күшіне енді.);

Фонограмма орындаушылардың, өндірушілердің және хабар тарату ұйымдарының құқықтарын қорғау туралы халықаралық конвенция (Рим, 1961 жылғы 26 қазан, «Орындаушылардың, фонограмма жасаушылардың және хабар тарату ұйымдарының құқықтарын қорғау туралы халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 17 ақпандағы № 563-IV Заңы);

Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының шығармалардың кейбір түрлеріне жекелеген құқықтарды қорғауға қатысты авторлық құқық жөніндегі шарты (Женева, 1996 жылғы 20 желтоқсан, «Қазақстан Республикасының Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының авторлық құқық жөніндегі шартына қосылуы туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 16 сәуірдегі № 547-II Заңы);

Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының орындаушылықтар мен фонограммалар жөніндегі шарты (Женева, 1996 жылғы 20 желтоқсан, «Қазақстан Республикасының Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының орындаушылықтар мен фонограммалар жөніндегі шартына қосылуы

туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 16 сәуірдегі № 546-ІІ Заңы).»;

3) 4-тармақта «автордың осы құқықтарын» деген сөздерден кейін «АК-нің 187-бабының 1) тармақшасына сәйкес» деген сөздермен толықтырылсын;

4) 13-тармақ мынадай мазмұндағы бесінші және алтыншы абзацтармен толықтырылсын:

«Заңның 2-бабының 18), 19) тармақшаларына сәйкес, қайта шығару деп туындылардың немесе сабақтас құқықтар объектілерінің бір немесе одан да көп тұрақты немесе уақытша даналарын кез келген тәсілмен және кез келген түрде, толық немесе ішінара, тікелей немесе жанама түрде дайындау түсіндірілсін. Осы ретте екі өлшемдік немесе үш өлшемдік туындының бір немесе одан да көп даналарын дайындау, сондай-ақ туындыларды немесе сабақтас құқықтар объектілерін кез келген материалдық нысанда, оның ішінде ашық ақпараттық-коммуникациялық желіде кез келген тұрақты немесе уақытша сақтау қайта шығару түрлері болып табылады.

Көшірмелеу немесе репрографиялық қайта шығару деп жазбаша және басқа да графикалық туындылар түпнұсқаларының немесе көшірмелерінің фотокөшірме жолымен немесе басып шығарудан өзге басқа да техникалық құралдар, соның ішінде басып шығару, сканерлеу, цифрлық көшіру арқылы кез келген мөлшерде және нысанда бір немесе одан да көп данасын факсимильдік қайта шығару түсініледі.»;

5) мынадай мазмұндағы 13-1- тармақпен толықтырылсын:

«13-1. Авторлық құқық және (немесе) сабақтас құқықтар нысандарын телекоммуникация желілерінде, атап айтқанда, Интернет желісінде орналастыру, осы нысандарды Заңның 16-бабы 2-тармағының 10-1) тармақшасына сәйкес, туындыны жалпы жұрттың назарына жеткізу түрінде пайдалану болып табылады. Мәселен, егер белгісіз адамдар тобы жазбаны жасаған адамның бастамасы бойынша осы туындыға немесе сабақтас құқықтар объектісіне қол жеткізсе, туындыны немесе сабақтас құқықтар объектісін электрондық-есептеу машинасының жадына жазу пайдалану болып табылады. Осындай пайдаланудың нәтижесінде Заңды бұзып жасалған (алынған) туындылардың даналары немесе сабақтас құқықтар объектілері контрафактілік болып табылады.

Осындай әрекеттерді жасаған адамдар авторлық және (немесе) сабақтас құқықтарды бұзушылар деп танылады.»;

6) 14-тармақта:

екінші абзац алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы бесінші абзацпен толықтырылсын:

«Заңның 32-бабының 1-тармағында көзделген авторлық шарттың елеулі талаптарын бұзу, аталған әрекеттер автор берген өкілеттіктер шегінен тыс жүзеге асырылатындықтан авторлық құқықты бұзу болып табылады. Ерекше құқықтарды беру туралы шарттың елеулі талаптары

бұзылып дайындалған және (немесе) таратылған туындылар мен фонограммалардың даналары контрафактілік болып табылады. Атап айтқанда, егер қайта шығару шартта көрсетілген тираждан асып кетсе, онда тираждың асып кетуін авторлық құқықты немесе сабақтас құқықтарды бұзу деп қарастырған жөн.»;

7) 23-тармақ мынадай мазмұндағы үшінші абзацпен толықтырылсын:

«Туындылардың және (немесе) фонограммалар даналарының контрафактілігі құқықтық ұғым болып табылады, сондықтан туындылардың немесе фонограммалар даналарының контрафактілігі туралы мәселе сарапшының алдына қойылуы мүмкін емес. Авторлық құқықтың және (немесе) сабақтас құқықтардың объектілерін зерттеу қажеттілігіне байланысты сараптаманы тағайындаған кезде соттар құқық иеленушілермен еңбек немесе шарттық қатынастардағы адамдарды сарапшылар немесе мамандар ретінде тартуға жол бермеу туралы талапты сақтауға тиіс. Тек құқық иеленушіге ғана белгілі авторлық және сабақтас құқықтың объектілерін қорғаудың арнайы түрлері (дискілердегі, көркем туындылардағы арнайы белгілер және т.б.) туралы ақпарат алу қажет болған жағдайда оның қызметкерлері және онымен байланыстағы өзге де адамдар сотқа тек куә ретінде ғана шақырылуы мүмкін.»;

8) 24-тармақта:

екінші абзацта «авторлар мен орындаушылардың мүліктік (айрықша) құқықтарын ұжымдық негізде басқару жөніндегі ұйымдар,» деген сөздер «мүліктік құқықтарды ұжымдық негізде басқаратын ұйымдар,» деген сөздермен ауыстырылсын»;

үшінші абзацта «автор немесе орындаушының мүліктік (айрықша) құқықтарын ұжымдық негізде басқару жөніндегі ұйым» деген сөздер «мүліктік құқықтарды ұжымдық негізде басқаратын ұйым» деген сөздермен ауыстырылсын»;

төртінші абзацта «авторлар мен орындаушылардың мүліктік құқықтарын ұжымдық негізде басқару жөніндегі ұйымға» деген сөздер «мүліктік құқықтарды ұжымдық негізде басқаратын ұйымға» деген сөздермен ауыстырылсын»;

мынадай мазмұндағы бесінші абзацпен толықтырылсын:

«Ұжымдық негізде мүліктік құқықтарды басқаратын ұйымның жарғысы, ұжымдық негізде мүліктік құқықтарды басқаруға авторлық және (немесе) сабақтас құқықтарды иеленушімен келісім және (немесе) осындай құқықтарды іске асыратын шетелдік ұйыммен келісім авторлық және (немесе) сабақтас құқықтарды қорғау туралы арызбен сотқа жүгінуге ұйымның құқығын растайтын құжаттар болып табылады.»;

9) 26-тармақ мынадай мазмұндағы үшінші абзацпен толықтырылсын:

«Ұжымдық негізде мүліктік құқықтарды басқаратын ұйымдар авторлардың, аталған ұйым мүшелерінің немесе өкілдердің мүліктік құқықтарының бұзылу фактілері бойынша авторлардың мүддесі үшін берген талап арыздар жалпы юрисдикция соттарында қаралады.»;

10) 27-тармақта:

«501» деген цифрлар «541» деген цифрлармен ауыстырылсын;

«мен апелляциялық шағымдар» деген сөздер алып тасталсын;

11) 28-тармақтың бесінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

«Талап қоюды қамтамасыз ету туралы соттың ұйғарымы туындаған даудың мәні бойынша қорытындыларды қамтуға және іс бойынша шешімді алдын ала болжауға тиіс емес.».

2. Қазақстан Республикасы Конституциясының 4-бабына сәйкес, осы нормативтік қаулы қолданыстағы құқық құрамына енгізіледі, жалпыға бірдей міндетті болып табылады және ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

**Қазақстан Республикасы
Жоғарғы Сотының
Төрағасы**

• Қ.Мәми

**Қазақстан Республикасы
Жоғарғы Сотының судьясы,
жалпы отырыс хатшысы**

Қ.Шаухаров